

Den betade skogen

I det här naturreservatet kan du uppleva en ovanlig naturtyp – en skogsbetesmark. Här står träden glest så att solens strålar når ända ner till marken. I skogens gläntor trivs gräs och örter liksom många värmekrävande svampar.

Vanligt förr i tiden. Skogsbete var en av de vanligaste typerna av betesdrift långt in på 1900-talet. Bönderna vallade sina djur förbi de gårdsnära och inhägnade åkrarna och ängarna och släppte ut djuren i skogen. Där fick de ströva fritt på de så kallade utmarkerna – markerna utanför staketen som kunde vara både öppna betesmarker och skog. Från utmarkerna hämtades också ved och virke för husbehov, vilket tillsammans med djurens bete och tramp formade skogsbetesmarken. Den kunde också påverkas av svedjebruk, som bidrog till stora inslag av öppna betespartier.

En ljus skog. Den betade skogen är ljusare än en ”vanlig” skog. Träden står glesare och här och var finns små och större gläntor. Här kan du därför träffa på gräs och örter som vanligtvis växer i öppna betesmarker. Dessa ljusa gläntor med örter, buskar och träd som blommar är även viktiga för pollinatörer.

I många skogsbeten dominerar barrträd, men ljusälskande lövträd och buskar trivs också. Ofta finns träd med vida kronor eller flera stammar vilket vittnar om att träden vuxit upp i en ljus miljö. Variationen mellan ljusare och skuggigare delar i skogsbetesmarken och blandningen av levande, döende och döda träd i olika åldrar är karaktäristisk och viktig för många arter.

citronfjäril
Gonepteryx rhamni

Den betade skogen är en ljus skog. I skogens gläntor fladdrar fjärilar bland blommande örter och gräs.

Svampskog. I betad skog finns ofta gott om svamp, både sådana vi kan lägga i svampkorgen och mer sällsynta och okända arter. Typiska för betade barrskogar är taggsvampar av olika slag, men också arter som violgubbe och druvfingersvamp. Rikedomen av svamp är extra stor på kalkrika marker.

En hotad naturtyp. När jordbruket moderniserades efter andra världskriget blev det olönsamt att låta djuren beta i skogen. Många skogsbetesmarker försvann också i takt med att skogsbruket blev alltmer intensivt under 1900-talet. Därför är skogsbetesmarker idag en hotad naturtyp, precis som flera av de arter som hör hemma i den traditionellt betade bondeskogen.

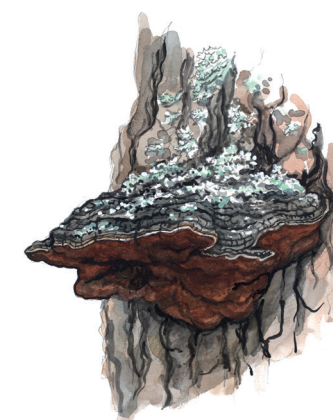
Grazed forests

This nature reserve boasts an unusual habitat type – grazed forest. Grazed forests are sunnier than ‘regular’ forests. There are glens where grass and herbs usually found in open pastureland thrive. Here and there are trees with spreading crowns or multiple trunks, as well as dead and dying trees. You’ll often find lots of fungi in grazed forests, such as different kinds of tooth fungi and species like violet chanterelle and cauliflower coral. Grazed forests are a threatened habitat type today, just like several of the species indigenous to them.

tofsmes
Lophophanes cristatus

Hänglavar är en vanligt syn i gamla, betade skogar.

tallticka
Porodaedalea pini

violgubbe
Gomphus clavatus

ögonpyrola
Moneses uniflora

Underjordiskt samarbete

Visste du att 99 % av svamparnas hemliga värld finns under jord? Här finns ett enormt nätverk av svamptrådar, så kallat mycel. Mycelet har huvudrollen i det livsnödvändiga samarbete mellan svampar och träd som sker i skogen. Mycelet tränger nämligen in i trädens rötter och bildar mykorrhiza, små luddiga fina rottrådar där ett unikt utbyte av stärkelse, mineral och vatten sker. Vissa taggsvampar, till exempel inom släktet korktaggsvampar, bildar mykorrhiza med gran och tall, men bara i gamla skogar med lång kontinuitet och gamla träd. Hittar du till exempel en blå taggsvamp kan du därför vara säker på att skogen den växer i varit intakt under lång tid. I sådana skogar finns ofta många andra ovanliga arter.

Denna skylt är producerad med ekonomiskt stöd från Europeiska unionens Life-program. Innehållet ansvarar projektet Life RestoRED för. Det återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens uppfattning.